Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

11.11.2024

Viite: Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kuuleminen 12.11.2024, HE 169/2024

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto hallituksen esityksestä

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo, että luonnonmarjankerääjien aseman ja oikeuksien turvaaminen on alalta paljastuneet toistuvat väärinkäytökset ja ongelmat huomioiden välttämätöntä.

Ehdotetun lakimuutoksen myötä kerääjät olisivat säädeltyjen työehtojen piirissä. ELY-keskus katsoo esityksen kannatettavaksi. Työ on luonteeltaan kausittaista, joten se sopii paremmin kausityölain piiriin kuin työntekijän oleskelulupien piiriin. Työstä saatavat ansiot jäävät suhteellisen vähäisiksi, joten kausityöviisumin tai –todistuksen vaatima alhaisempi maksu myös puoltaa kausityötä koskevan lain piirissä oloa.

Kausityölain soveltaminen ei poista mahdollisuuksia väärinkäytöksiin, joten ELY-keskus pitää tärkeänä työsuojeluviranomaisten vahvaa roolia. Tämä vaatii resurssien varmistamista, jotta sesonkiluonteista työtä voidaan riittävästi valvoa. Myös yhteistyötä kerääjien lähtömaan suuntaan on syytä tehdä, jotta mahdolliset epäselvyydet ja esim. väärän tiedon leviäminen saataisiin minimoitua. Kerääjien itsensä informointi omankielisellä materiaalilla heidän oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan on oleellinen osa hyväksikäytön ennaltaehkäisyä. Materiaali olisi syytä jakaa poimijoille ennen Suomeen tuloa ja siitä tulisi myös ilmetä, mihin tahoon poimija voi olla yhteydessä mikäli hän Suomessa kohtaa väärinkäytöksiä.

Ehdotetut muutokset vaikuttanevat luonnonmarja-alan houkuttavuuteen niin kerääjien kuin yrittäjienkin näkökulmasta. Luonnonmarja-alaa on kuitenkin vientipotentiaalikin huomioiden jatkossa kehitettävä kannattavuuden näkökulmasta kestävästi ja kerääjien hyvinvointi huomioiden. Alalla esiin tulleet väärinkäytökset aiheuttavat jatkuessaan myös mainehaittaa, joka voi vaikuttaa paitsi kotimaan markkinoihin, niin myös mahdollisuuksiin brändätä suomalaista luonnonmarjaa vientitarkoituksiin.

Tuomalla luonnonmarjanpoimijat työsuhteisen poiminnan piiriin asetettaisiin jatkossa luonnonmarjanpoiminta-alan toimijat tasavertaisempaan asemaan puutarhamarja-alan kanssa.

POHJOIS-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS
0295 038 000
www.ely-keskus.fi
Y-tunnus 2296962-1
Kirjaamo
PL 86, 90101 Oulu
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

11.11.2024

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Ryhmäpäällikkö Hanna Määttä ja ratkaissut Johtaja Petri Keränen.

Tämä asiakirja KEHA/78908/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/78908/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Määttä Hanna 11.11.2024 08:13

Ratkaisija Keränen Petri 11.11.2024 08:22